

Una aposta per la verdadera igualtat

Chacón: toc de corneta

Més enllà de la seva gestió, la ministra de Defensa té una gran responsabilitat com a dona política

ANTONI
Gutiérrez Rubí
(La voz a ti debida, Pedro Salinas)

Impacte mediàtic i polític del nomenament de Carme Chacón, com a nova titular del Ministeri de Defensa, amb vuit ministres dones més, marcarà l'inici del nou Govern amb més intensitat de la que s'havia calculat. A l'aposta decidida de José Luis Rodríguez Zapatero per la normalització i la igualtat en la vida social i política espanyola només li falta un esglaió més: la presidència. L'expectativa serà màxima.

Michelle Bachelet va declarar en una entrevista l'any 2002: «Jo m'imagino una dona en qualsevol lloc, també a la Moneda, ¿per què no?». Era, llavors, ministra de Defensa i encara faltaven tres anys perquè fos la candidata progressista de la Concertació per la Democràcia. Va guanyar les eleccions en dues voltes i en aquests moments és la primera presidenta de Xile. Bachelet es presentava als mitjans per a l'elecció presidencial d'aquesta manera: «Tinc tots els pecats capitals a Xile: sóc dona, socialista, separada i agnòstica». Chacón acumula encara més pecats: és catalana, prefereix l'amor a la guerra, llegeix i escriu poesia, està embarassada, i la seva joventut i simpatia desconcerten, sorprenen i desborden molts circumspectes rígids.

HI HA MOLT recargolat que se sent provocat per tanta insolència democràtica, per tant poder legítim. L'impacte estètic i circumstancial de la nova ministra remou els fonaments d'un concepte d'autoritat masculina que alguns creien que

podien salvar en les essències, a les casernes i en la vida castrense. L'enrenou és majúscul entre els mascles de la dreta rànica i entre els misògins que es consideren d'esquerres. Una cosa així com que «fins aquí podíem arribar», en un cas; o «se li ha escapat la mà» (a Zapatero), en l'altre. Ho sento molt, guardians de la testosterona: «Sí, podem (Yes, we can)». I això no ha fet res més que començar.

Si la seva imatge ja sobta, ja es poden anar preparant per a les seves decisions. Avui la Defensa moderna, per ser realment efectiva, es mou en el terreny de la intel·ligència, de la mobilitat, de la tecnologia, de la cooperació internacional i de la modernització d'estructures, equips i recursos humans. No em sentiré més segur perquè amagui el seu somriure (o la panxa) o perquè cridi amb més empena: «¡Visca Espanya!» i «¡Visca el Reial!». Prefereixo les seves decisions abans que el seu coratge. I les seves neurones abans que els seus músculs. No hauria de preocupar-se gaire per les seves maneres, no és necessari. No ha d'aparentar res, tindrà més autoritat. La jutjaran pel seu pressupost, no pas pel seu timbre.

Els militars espanyols són gent seriosa i professional que no es deixarà arrossegar pel prejudici i l'estereotip. Saben que la seva imatge pública i el seu reconeixement social depenen d'inversions i de res-

MARIA TITOS

Chacón pot contribuir al final de l'arrogància, al final del patrimoni de la pàtria i d'un model d'autoritat militar (i política) d'homes

ponsabilitats internacionals i del seu encaix en sistemes de defensa transnacionals. Tenen una ministra decidida a trencar motllos, que no desaprofitarà l'oportunitat històrica de tancar la boca a tant xerraire que la qüestiona, d'entrada, pel que és i no pel que farà, pel que diu o pel que pensa. I ho farà amb resultats. Traurà pit pels seus. Molt més que els que exhibeixen el pit patri amb qualsevol excusa.

L'aliança profunda entre els uniformats i la ministra, que a vegades vesteix informal (recordo amb sorpresa una de les seves primeres audiències al Ministeri de la Vivenda, quan es va presentar amb texans), pot donar molt joc i molts beneficis al Govern, als nostres exercicis, al ministeri i... a ella. Hi ha una estratègia guanyadora per a tots els

actors. La intel·ligència serà més poderosa que el prejudici, esperem-ho. Hi ha molt a guanyar i molt a perdre també.

BACHELET va assumir la presidència comprometent-se a un Govern paritari i a treballar per l'equiparació dels drets, promovent decididament les mesures d'acció afirmativa de la dona a l'hora de cobrir les plantilles de càrrecs públics i de representació popular: «Que una dona sigui presidenta no ha de ser vist com una raresa, sinó com un auguri». Conscient de la dimensió històrica de la seva presidència, insistia que els profunds canvis socials que està experimentant el seu país són l'avançament d'un canvi de cultura política: «Som testimonis del final de la mentalitat poc oberta, del final de la cultura de l'arrogància. Els nostres joves ens demostren que la igualtat en dignitat i drets no és un mer esglaió».

La ministra de Defensa també pot contribuir, amb la seva gestió i la seva presència, al final de l'arrogància. Al final del patrimoni de la pàtria. Al final d'un model d'autoritat militar (i política) concebut i representat gairebé en exclusiva pels homes. Carme Chacón té una gran responsabilitat com a dona política, més enllà de la seva gestió com a ministra. Se la jutjarà doblement i no se li perdonaran els errors. Tant nivell d'exigència farisea i interessada pot ajudar-la, perquè l'obligarà a ser més competitiva i més eficaç, encara.

«Les dones i els nens, primer», deien aquells soldats o homes valerosos que estaven atrapats en batalles èpiques o en adversitats tràgiques. Era el crit que anticipava la derrota o la fugida. Aquí serà just al contrari. Chacón no es retira, ni de bon tros. Ha vingut a presentar batalla. ≡

Assessor de comunicació i autor del *Llibre Polític* (Ediciones del Cobre).

La roda

Importància dels valors republicans

El 17è aniversari de la llibertat República Catalana proclamada per Francesc Macià em dona ocasió de referir-me als anomenats «valors republicans», que van néixer a la Roma clàssica -Ciceró n'és un dels noms-, que van ser oblidats fins que van resuscitar amb el Renaixement, que van inspirar gran part de la guerra civil anglesa i de les revolucions nord-americana i francesa, i que, encara avui, degudament revisats, poden ajudar els humans a viure amb més dignitat.

La defensa dels valors republicans va més enllà de la defensa de la república com a forma d'Estat: és una declaració a favor de la ciutadania, que no és merament administrativa o retòrica, sinó que consisteix en l'exercici efectiu dels valors de la llibertat i la igualtat. Teòricament, això avui gairebé ho accepta tothom. En la pràctica, pocs. Perquè hi ha moltes formes de republicanisme, tal com n'hi ha també moltes de liberalisme.

Justament avui dia, en una època de liberalisme dominant, sovint galopant, és bo de recordar que, en la seva versió conservado-

Hem d'acabar de decidir si volem ser súbdits o ciutadans

ra, el liberalisme entén la llibertat com la manca d'intervenció de l'Estat; d'aquí ve que, per a aquesta mena de liberals -frequent entre els poderosos i entre els que aspiren a ser-ho-, com menys lleis hi hagi, millor, perquè això els deixa més marge per a la seva llibertat, encara que la dels altres en quedi malmesa. La idea republicana de llibertat és ben diferent: la llibertat no significa que algú -sobretot l'Estat- no intervengui en la meua vida, sinó que jo no sóc una persona sotmesa, que no estic en situació d'esclavatge o de dependència, que no estic a mercè dels altres. Des d'aquest punt de vista, les lleis poden ser la millor garantia de la llibertat, la millor manera de lluitar contra l'arbitrarietat, el caciquisme i la injustícia en tots els terrenys.

Certament, això és el que hem d'acabar decidint: si volem ser súbdits o volem ser ciutadans. El súbdit té la llibertat del sotmès. El ciutadà aspira a la llibertat del que se sap igual, del que pot decidir sobre la seva vida. Ser republicà hauria de ser exigent, com ho és ser ciutadà. ≡

Animus iocandi

Ferrerres